

קובץ
תוך הנחל

דיבורים נוראים ונפלאים שנאמרו
בשבת קודש פרשת מקץ זאת הנוכה תש"ע

מפ"ק כ"ק הרה"צ מוהרא"ש שליט"א

יוצא לאור חודש כסליו תשע"א

יוצא לאור בחודש כסליו תשע"א

תוך הנחל

ליל שבת קודש פרשת מקץ זאת חנוכה ה'תש"ע

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ג המדבר ממדת השלום, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), הכלל הוא, שצריך לבקש שלום, שיהיה שלום בין ישראל, ושיהיה שלום לכל אדם במדותיו, היינו שלא יהיה מחולק במדותיו ובמארעותיו, שלא יהא לו חילוק בין בטיבו בין בעיקו תמיד ימצא בו השם יתברך, היינו (תהלים נ"ו): "בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר": ועל ידי מה ימצא השם יתברך בין בטיבו בין בעקו, על ידי התורה הנקראת שלום, כמה דאת אמר (משלי ג'): "וכל נתיבותיה שלום", ועל ידי צדיקים שנקראו גם כן ברית שלום, ומחמת זה יכול לאהוב את השלום בכל מקום הן בטיבו בין בעקו, ויכול להיות שלום בין ישראל, ולאהוב זה את זה, והנה יש שני מיני ימים, ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב (קהלת ז'): "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה", היינו שצריך לאדם להסתכל שם היטב היטב, בודאי ימצא שם ימי טוב, היינו תורה וכו', עיין שם כל זאת בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עבודת אדם להגיע אל מדת השלום, שהיא אמיתת מציאותו יתברך הנקראת שלום, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת י'): שמו של הקדוש ברוך הוא שלום, והיא עיקר הכלי המחזיק ברכה לישראל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוף עוקצין) לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, כי על ידי שלום זוכים לדביקות השם יתברך, ולכל הברכות, והנה מדת השלום היא בשני אופנים, בין אדם לחבירו, ובין אדם לעצמו, כי כמו שצריך להיות שלום בין אדם לחבירו, וכל אחד יאהוב את חבירו, עד שיהיו כל ישראל באחדות אחת, כמו כן צריך להיות שלום לכל אדם בעצמו, שלא יהיה מחולק במדותיו, פעם שמח ופעם עצוב, פעם טוב ופעם רע, רק תמיד ימצא את הקדוש ברוך הוא בכל מאורעותיו, והן בטוב והן בהיפך ימצא האלוקות שיש שם, ויבין הרמזים שהקדוש ברוך הוא מרמז לו, ויהפוך הכל לטוב גמור, שאלו הם דברי דוד המלך, עליו השלום, (תהלים

ג"ו) בה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר, הן במדת הרחמים המרומזת בשם הוי"ה ברוך הוא, והן במדת הדין המרומזת בשם אלהי"ם, בכולם אהלל לשמו יתברך, כי יש טוב בכולם, והשגה זאת היא מעין עולם הבא (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ד'), כי לעתיד לבוא יברכו על הכל "הטוב והמטיב", כי ימצאו הטוב שיש בכל דבר, וגם היום, כפי שאדם זוכה למצוא הטוב בכל דבר, הוא חי מעין עולם הבא ממש.

ואומר רביז"ל, איך יזכה אדם למדת השלום, ולמצוא הטוב שיש בכל דבר, זהו על ידי התורה הנקראת שלום, וכמו שכתוב (משלי ג') וכל נתיבותיה שלום, ועל ידי הצדיק שנקרא ברית שלום, כי התורה הקדושה מאירה את עיני האדם לדעת שיש בכל דבר אלוקות, כי כל פרט של הבריאה מקושר אל התורה הקדושה, ובכל הדומם, צומח, חי ומדבר, יש תורה והלכה המלמדות אותנו איך להתנהג בהם, כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מיניה כלל, ואפילו במקומות הרחוקים מאד מן הקדושה, כגון בתי עבודה זרה, יש ניצוץ של אלוקות המחיה אותם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית פרק א') אם יאמר לך אדם היכן אלוקיך, תאמר לו בכרך גדול שברומי, שנאמר (ישעיה כ"א) אלי קורא משעיר, הרי שיש אלוקות בכל מקום, אבל רק על ידי התורה הנקראת שלום, מוצאים אותה, וככל שאדם מקורב אל התורה, ומתמיד בה, כמו כן מתגלה לו האלוקות שיש בכל דבר, ויש לו שלום עם כולם, כי יש לו שלום עם חבריו על ידי שמוצא את האלוקות שיש בהם, שהן הנקודות הטובות שיש בכל אחד ואחד, ודן אותם לכף זכות, ויבש לו שלום בביתו עם אשתו, כי מוצא את האלוקות שיש בה, ודן אותה גם כן לכף זכות, ויש לו שלום עם כל הבריות תמיד, וחי במעין עולם הבא ממש.

וכן על ידי הצדיק הנקרא 'ברית שלום' זוכה למדת השלום, כי בלי הצדיק ובלי אמונת חכמים, אין אדם יודע איך להוציא משפטי הנהגות ישרות מתוך התורה, ואיך למצוא השלום והאלוקות שיש בכל דבר, כי על לימוד התורה אמרו חכמינו הקדושים (יומא ע"ב): זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות, ורק על ידי הצדיק שנקרא 'ברית שלום', על שם שהיא מהות של מדת השלום, על ידו זוכים לקבל מדת השלום, ולהוציא מכל לימודי התורה משפטי הנהגות ישרות, למצוא את האלוקות שיש בכל דבר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"א), ולכן דייקא על ידי הצדיק הנקרא ברית שלום, זוכים לקבל נתיבות התורה הנקראים 'שלום', וכמו שכתוב (משלי ג') וכל נתיבותיה שלום. וזוכים למדת השלום בכל בחינותיה.

וזה המשך דברי רביז"ל בתורה זו, שיש שני מיני ימים, ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב (קהלת ז'): "ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה". וקשה, מה הפירוש של "וביום רעה ראה", וכי מה

צריכים לראות ביום רעה? ומפרש רביז"ל, שאם יסתכל אדם היטב היטב ביום רעה, בוודאי ימצא שם ימי טוב, היינו תורה וגילוי אלוקות, כי אין שום יום שלא יהיה בו טוב (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' פ"ד), וכמובא בזוהר הקדוש (נשא קב"ג.) לא תשכח יום דלית ביה טוב (לא תמצא יום שאין בו טוב), כי האור הגנוז מאיר בכל יום ויום כמו שהאיר בששת ימי בראשית, אבל יש נחשים ועקרבים שמסכבים את האור כדי להסתיר אותו לפני מי שאינו ראוי, וכמו שפירש"י על הפסוק (בראשית א') ויבדל אלקים בין האור ובין החושך, שראה הקדוש ברוך הוא שאין האור כדאי שישתמש בה רשעים, וגנוזו לצדיקים לעתיד לבוא, היינו אל הצדיקים שעתידיים לבוא בכל דור ודור, שזו כלליות השינויים שעוברים על כל אדם בכל יום ויום, שהנה הוא קם במצב רוח טוב, ונדמה לו שהוא יום טוב, והנה פתאום נופלת עליו עצבות ומרה שחורה, ונדמה לו שהוא יום רעה, אבל כשאדם מוסר נפשו למצוא האור והאלוקות שיש בכל יום, אזי מתגלה לו אור הגנוז שיש בתוכה, והופך את היום הרע ליום טוב, ולכן אשרי הזוכה להיות מקורב אל צדיק אמיתי המגלה התורה והאור שיש בכל יום ויום, כי אז יזכה למדת השלום, ולראות אור הגנוז המאיר בכל יום, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בתחילת הפרשה (בראשית מ"א) החלומות של פרעה שחלם משבע פרות בריאות וטובות, ואחר כך משבע פרות רקות ורעות, וכן משבע שבלים בריאות וטובות, ואחר כך משבע שבלים צנומות ודקות, והרעות אכלו את הטובות, וכמו שכתוב ותאכלנה הפרות הרקות והרעות את שבע הפרות הראשונות הבריאות ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה וגו', ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הטובות וגו', ולא היה שום פתרון של החרטומים נכנס באזני פהרעה עד שבא יוסף הצדיק ופתר לו פתרון נכון.

ולכאורה צריך להבין, מדוע לא נכנסו הפתרונות הראשונים באזני פרעה, ולמה הפתרון של יוסף הצדיק מיד התקבל אצלו? והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי זה היה פשוט שהפרות הבריאות והטובות, וכן השבלים הבריאות והטובות, מרמזות על דברים טובים ועל ימים טובים של שלום ושובע, וכמו שפירש"י (פסוק ב) יפות מראה, סימן הוא לימי השובע שהבריות נראות יפות זו לזו שאין עין צרה בחברתה, עיין שם. אבל הדבר שהיה קשה ובלתי מובן איך פרות רעות ושבלים דקות תבלענה את הדברים הטובים ולא ישאר מהם שום זכר, כי זה נגד השכל לגמרי, שפרה דקה ורעה תבלע פרה טובה ובריאה, ולא ישאר שום זכר ממנה, אבל יוסף הבין תיכף ומיד את פתרון החלום, כי בוודאי אצל הרשעים שאין זוכים לראות את האלוקות שיש בכל דבר, ואין רואים את אור הגנוז המאיר בכל יום, כשיש להם יום טוב - טוב להם, אבל כשיש יום רעה, הכל מתהפך לרע גמור, ואין להם במה להתנחם,

כי שכחו כל זכר מימי הטוב, ונדמה להם שאף פעם לא היה טוב, שזהו הפתרון (פסוק כ"א) ותבאנה אל קרבה ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע כאשר בתחילה, אבל מיד שבא אל יוסף שהוא הצדיק הנקרא 'ברית שלום', והוא המגלה את התורה שיש בכל דבר, הוא הכריז ואמר (פסוק ל"ז) והיה האוכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיינה בארץ מצרים ולא תכרת הארץ ברעב, שיוסף הצדיק נותן עצה ודרך לא לשכוח הטוב והשובע שהיה לפני כן, והוא על ידי שאוסף ומקבץ הרבה נקודות טובות בימי הטוב, וקובע בדעתו היטב שאפילו אם יבואו אחרי כן ימי הרעה, לא ישכח אף פעם שהיה טוב, כי על ידי הנקודות הטובות של מצוות ומעשים טובים שעשה בימי הטוב, תשארנה אצלו רשימות קדושות שיתנוצצו בדעתו גם בימי הרעה ואף פעם לא ישכח אותן (ליקוטי הלכות ברכת הפירות הלכה ד' אות י"ב), ולכן פתרון זה נכנס בדעת פרעה היטב, כי הרי נתן לו עצה טובה לימי הרעה, שלא תכרת הארץ ברעב, ולא ישכחו את הטוב שהיה לפני כן.

וכן הוא אצל כל אדם, שעל ידי התקרבותו אל הצדיק הנקרא 'ברית שלום', מקבל ממנו עצה לימי הרעה, שיזכה לקיים "וביום רעה ראה", שיסתכל שם היטב וימצא את האור הגנוז המאיר שם, ועל ידי זה יזכה לחיים טובים באמת.

וזהו עוצם מעלת ימי חנוכה הקדושים, שזכו נשמות ישראל להתגלות האור מתוך החושך, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה ב' סי' ד') על הפסוק (בראשית א') וחושך על פני תהום, זה יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזרותיהם, כי היוונים רצו להגביר ימי הרעה החושך על ימי הטוב והאור, עד שישכחו כל זכר של אור לגמרי, שזהו "להשכיחם" תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך, שלא יזכרו כלל שהיה פעם אור התורה ואור השכינה, אבל הצדיקים שבדור שהיו דבוקים בברית שלום, הכניעו קליפה זאת וחזרו והאירו אור התורה אצל נשמות ישראל, וכן האירו אור השכינה עד שזכו להתגלות הנס באור המנורה, שהיא עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל (שבת כ"ב:), כי גילו שאין שום מציאות של ימי רעה כלל, ואם מסתכלים היטב מוצאים גם שם ימי טוב, שהם ה"ימים טובים" של חנוכה, המאירים לנשמות ישראל בכל הדורות אפילו בתוקף גלותם, כי ימי חנוכה הם "האוכל לפקדון" להזכיר נשמות ישראל מימי הטוב (ליקוטי הלכות חנוכה הלכה ג' אות ז'), ולכן מובא בספרים הקדושים (עי בני יששכר מאמרי חנוכה) שבשעת הדלקת הנרות מתגלה האור הגנוז של ששת ימי בראשית, כי אז זוכים לראות את ימי הטוב שהוא אור הגנוז המסתתר בכל יום ויום. השם יתברך יזכנו להמשיך על עצמנו קדושת ימים אלו, ונזכה לעלות ולהכלל באורו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם, אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת מקץ זאת חנוכה ה'תש"ע

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקומי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ב המדבר מנסיעות בני ישראל, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, "אלה מסעי בני ישראל" (במדבר ל"ג) שמסעי בני ישראל, דהיינו הנסיעות שבני ישראל נוסעין ממקום למקום, הם מכפרין על אלה אלקיך ישראל, היינו על פגם עבודה זרה, כי אפילו כשאין עובדין עבודה זרה, יש פגם עבודה זרה, כי קילקול האמונה היא גם כן בחינת עבודה זרה, וכמו שמוכא (בשם הבעל-שם-טוב) על פסוק (דברים י"א): "וסרתם ועבדתם אלקים אחרים", שתיכף כשסרים מהשם יתברך הוא בחינת עבודה זרה, ועל ידי הנסיעות של ישראל נתכפר, וכל זמן שיש עבודה-זרה בעולם, חרון-אף בעולם' (ספרי פרשת ראה והובא בפרש"י שם), נמצא כשנתכפר פגם עבודה-זרה, נמתק החרון-אף, ונמשך רחמנות, ועיקר רחמנות הוא בבחינת (בראשית מ"ג): "ואל שדי יתן לכם רחמים"-לכם' דייקא, היינו שהשם יתברך יתן לנו הרחמנות, שימסר את הרחמנות בידינו, כי אצלו יתברך יכול להיות, שגם החולאת הקשה וכל היסורין הם הרחמנות שלו, כי בודאי כל מה שהשם יתברך עושה להאדם, אפלו יסורין קשים, הכל הוא רק רחמנות, אבל אנו מבקשים, שיתן וימסר בידינו את הרחמנות, כי אין אנו מכינים הרחמנות שלו וגם אין אנו יכולין לקבל אותו הרחמנות שלו, רק שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות, שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו, ואצלינו הרחמנות בפשימות, להתרפא מן החולי וכיוצא בזה, ישראל ראשי תבות: אל ש'די יתן ל'כם ר'חמים, כי הרחמנות נעשה על ידי מסעי בני ישראל, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מבואר במקום אחר בדברי רביז"ל (ליקומי מוהר"ן חלק א' סי' מ') בשם המדרש, בשביל שחטאו ישראל באלה אלהיך ישראל, בשביל זה יסעו בני ישראל, כי כל הנסיעות של אדם הן בשביל קלקול האמונה, עיין שם. כי בוודאי אם היתה לאדם אמונה שלימה וברורה שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, אזי בוודאי היה הקדוש ברוך הוא ממציא לו את פרנסתו במקומו, ולא היה צריך לשום נסיעות ומלמולים, אבל מחמת שאדם נפל מאמונתו, שזה נחשב לפגם של עבודה זרה, וכמו שפירש הבעל שם טוב הקדוש זי"ע את הפסוק (דברים י"א) וסרתם ועבדתם, שמיד שסרים מן האמונה אפילו במקצת, זה נחשב כאילו ועבדתם אלהים אחרים, מחמת זה אדם צריך ללכת נע ונד במלמול ובנסיעות למצוא פרנסתו, שזהו סוד "אלה מסעי בני ישראל", כנגד חטא "אלה אלהיך ישראל", עיין שם בדברי

רביז"ל. וכאן בתורה זו אומר רביז"ל, שהנסיעות של בני ישראל, שנוסעים ממקום למקום הן "מכפרות" על אלה אלהיך ישראל, היינו פגם עבודה זרה, כי אחר שסר מדרכי האמונה, והוכרח ללכת בגלות ובנסיעות בדרכים, וכל זה מעורר אותו בתשובה, ובא להכיר את הקדוש ברוך הוא על ידי הדרכים דייקא, וכמוכא בספר המדות (אות דרך חלק ב' סי' ד') על ידי נסיעת דרכים האדם נעשה מבין, וכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ו.) גלות מכפרת, כי הכנעת לבו בגלותו גורמת לו לחזור אל האמונה, ובוזה נתכפר לו על שפגם בימים הקודמים. נמצא, שנסיעות הדרכים הן עוזרות לאדם לחזור אל האמונה הקדושה, ולהמתיק ממנו החרון אף ולהמשיך עליו רחמנות, כי כל זמן שיש עבודה זרה בעולם חרון אף בעולם (ספרי פרשת ראה), אבל מיד שחזור אל האמונה, נמתק החרון אף, ונמשכת עליו רחמנות.

ואומר רביז"ל, שעיקר הרחמנות, שימסור הקדוש ברוך הוא הרחמנות בדינו, וכמו שכתוב (בראשית מ"ג) ואל שדי יתן לכם רחמים, "לכם" דייקא, כי אצל הקדוש ברוך הוא יכול להיות שגם כל היסורין הם הרחמנות שלו, כי בוודאי כל מה שהשם יתברך עושה עם האדם, אפילו יסורין קשים חס ושלום, הכל היא רק רחמנות, לכפר עוונותיו או לזכותו לעולם הבא, אבל אנו מבקשים שיתן וימסור בדינו את הרחמנות, כי אין אנו מבינים רחמנות כזאת, וגם אין אנו יכולים לקבל את הרחמנות הזאת, רק השם יתברך יתן בדינו את הרחמנות, שאנחנו בעצמינו נרחם על עצמנו, ואצלנו הרחמנות היא בפשיטות להתרפא מן החולי ולצאת מכל הצרות, וזהו "ישראל" ראשי תיבות א'ל ש'די יתן ל'כם ר'חמים, כי זוהי מעלת נשמת ישראל, שיכולה לעלות ולהידבק באמונה הקדושה, ולהמתיק החרון אף ולהמשיך רחמנות, עד שהקדוש ברוך הוא ימסור את הרחמנות בידה. אשרי מי שזוכה לזיכוכ האמונה, עד שלא נשאר לו שום שמץ של עבודה זרה, כי אז יזכה לקבל את הרחמנות בידו, ויהיה ניצול מכל מיני צער ויסורים, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פסוק זה (בראשית מ"ג) ואל שדי יתן לכם רחמים, אמר יעקב אבינו לשבטים בשעה שירדו למצרים ליוסף הצדיק לשבר ממנו אוכל, שאז התפלל יעקב אבינו, שהקדוש ברוך הוא "יתן לכם רחמים" היינו שימסור את הרחמנות בידכם. ויש להבין, למה דייקא אז גילה להם סוד זה, והנה לפי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי השבטים הלכו אז בגלות ובטלמול דרכים למצוא פרנסת ביתם, וזה היה מחמת פגם אמונה, כי אילו היתה להם אמונה שלמה, בוודאי היתה הפרנסה באה אצלם, ולא היו צריכים להיטלטל כלל, ומאיפה בא להם פגם האמונה? אלא על ידי שמכרו יוסף שהוא הצדיק הגדול במעלה מאד, שהיה תמיד מגלה את האמונה שקיבל מיעקב אבינו, והיה מקרב את כל הנפשות הירודות והפחותות אל תוך מתנה

דקדושה, שזהו מה שנאמר אצלו (בראשית ל"ז) והוא נער את בני בלהה ובני זלפה נשי אביו, שהיה מקרב את בני השפחות שהן הנפשות הפחותות והירודות, ועל כן נקרא שמו יוסף, על שם (בראשית ל') יוסף ה' לי בן אחר, שאני צריך להוסיף לקרב עוד נשמה מישראל לתוך מחנה דקדושה (ליקוטי הלכות השכמת הבוקר הלכה ג' אות ט"ז), אבל אחיו לא הבינו את עוצם מעלתו, ונתקנאו בו ושנאוהו עד שהתירו את דמו. נמצא שהיה אצלם פגם האמונה, וזה אשר גרם להם להיטלטל וללכת בגלות למצוא אוכל ופרנסה, ולכן אמר להם יעקב אז - ואל שדי יתן לכם רחמים, שרימו להם שיזכו להשתלם במדת הרחמנות, ותהיה "לכם" מידת הרחמים כל אחד על זולתו, ויקרבו זה את זה, ובזה תתקנו את פגם האמונה שפגמתם, וממילא תהיה הרחמנות מסורה בידכם, ותזכו לכל מיני ישועות כמו שאתם צריכים ומכינים אותן, ולא יחסר לכם שום דבר כלל.

ובזה יש לרמוז בהמשך דברי הפסוק, ואל שדי יתן לכם רחמים "לפני האיש", "האיש" מרמז על המלאך גבריאל, וכמו שכתוב (בראשית ל"ז) וישאלהו "האיש" לאמר, ופירש"י, זה גבריאל, שנאמר (דניאל ט') והאיש גבריאל, כי גבריאל ממונה על הגבורות והדינים, וצריכים להמתיקם ולהפכם לרחמנות, ואמר להם יעקב, על ידי שיהיו לכם רחמים אחד על השני, ותקרבו את כולם, תזכו להמתיק את הגבורות ולהפכן לרחמנות עד שימסור הקדוש ברוך הוא את הרחמנות בידכם, שזהו ושלח לכם את אחיכם אחר, היינו שתזכו להוציא נפשות מבית האסורים, ולקרבת אל הקדושה, וכמו שפירש"י, ושלח לכם, ויפטרנו מאסוריו, לשון 'לחפשי ישלחנו', עיין שם. כי הנפשות הרחוקות מן הקדושה הן בתוך הגופים שלהן כמו בבית האסורים, כמובא בתיקונים (תיקון ו'). ועל ידי שעוסקים לקרב אחרים, כמו שעשה יוסף הצדיק, וכמו שכתוב (בראשית ל') יוסף ה' לי בן "אחר", על ידי זה פוטרם אותן מבית האסורים, ומשחררים אותן מתפיסת היצר הרע, ומכניסים אותן למחנה דקדושה.

וזהו ואת בנימין, היינו שתזכו להתגלות קדושת בית המקדש שנבנה בחלקו של בנימין, ואני כאשר שכולתי שכלתי, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צ"ב ס"ג ג') ואני כאשר שכולתי בחורבן ראשון, שכלתי בחורבן שני, כאשר שכולתי בחורבן ראשון ובשני, לא אשכל עוד, עיין שם, כי סוף כל סוף נזכה להמשיך רחמנות אמיתית המרוזמת בשמו של יעקב אבינו שנקרא גם "ישראל", שהוא ראשי תיבות א'ל ש'די י'תן ל'כם ר'חמים.

יהי רצון שנוכה לבנין בית המדרש השלישי שיהיה עומד קיים לעולם. והשם יתברך יזכנו לראות בביאת משיח צדקנו ובבנין בית מקדשנו, במהרה בימינו אמן ואמן.

